СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК … 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЧЕРВНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 18, 1986 No. 114. VOL. XCIII.

ПА… МЕНУВАВ ВЛАДИКУ Д. ҐРЕЩУКА ЕПАРХОМ ЕДМОНТОНУ

Владика Д. Ґрещук.

Рим. — Ватиканський півофіціоз „Ль'Оссерваторе Романо" повідомив, що Папа Іван Павло II найменував дотеперішнього апостольського адміністратора Едмонтонської Епархії в Канаді, Владику Димитрія (Мартина) Ґрещука, новим епархом Едмонтону. Ця позиція не була обсаджена від смерти Єпископа Ніля Саварина, яка наступила ще 8-го січня 1986 року.

Владика Димитрій народився 7 -го листопада 1923 року в Іннісфрі, Альберта, Канада. Після закінчення середньої школи навчався в духовній семінарії в Торонто і отримав єрейські свячення з рук єпископа Н. Саварина 11-го червня 1950 року. Працював душпастирем і пахором в Едмонтоні (1950-68), а відтак у Калґарі (1968-74), де зорганізував парохію св. Стефана. 27-го червня 1974 року Папа Павло УІ найменував його єпископом-помічником Едмонтонського епарха і 3-го жовтня того ж року отримав архиєрейську хіротонію. 19-го березня 1984 року Папа Іван Павло II призначив Владику Ґрещука апостольським адміністратором Едмонтонської епархії, з огляду на похилий вік і стан здоров'я єпископа Саварина.

Номінаційну грамоту на епарха підписано 28 -го квітня, а подано до загального відома 7-го травня , так, що Владика Ґрещук мав змогу вітати Патріярха і Кардинала Мирослава Івана Любачівського в Едмонтоні, вже як епарх і ординарій.

Українці у Бразилії поставлять пам'ятник Т. Шевченкові

Прудентополіс, Бразилія — Комітет будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Бразилії, президію якого очолюють Володимий Жирий, голова, і Мирослава Кривий, секретарка, інформує, що в неділю, 10-го серпня ц.р., тут на площі „Україна" відбудеться церемонія посвячення наріжного каменя під пам'ятник Тарасові Шевченкові за проєктом відомого скульптора Леоніда Молодожанина.

У програмі цієї урочистості запляновано: о год. 10-ій рано — урочиста Служба Божа в українській католицькій церкві св. Йосафата, на якій співатиме жіночий хор „Веснівка" з Торонто в Канаді і яка передаватиметься через місцеву радіовисильню „Радіо Есперанза".

Після Богослужби буде спільний обід для гостей, а по полудні — посвячення наріжного каменя. Увечері в парафіяльній залі хор „Веснівка" дасть повний концерт.

Організатори надіються, що на цю небуденну урочистість приїдуть українці з-поза провінції Парани, а також із закордонних країн, зокрема з країн Південної і Північної Америки.

У В-ві „Смолоскип" появився п'ятий том творів М. Хвильового

Балтимор. — В українському Видавництві ім. В. Симоненка „Смолоскип" появився за редакцією Григорія Костюка п'ятий том творів Миколи Хвильового. Появою цього тому завершено двадцятирічну працю видавництва і багатьох співробітників над зібранням, упорядкуванням і зредагуванням творів письменника.

У п'ятому томі на окрему увагу заслуговує стаття Г. Костюка „До нового трактування біографії М. Хвильового", написана на підставі листів сестри першої дружини письменника Дарії Гащенко й інших свідчень. Про це автор статті пише:

„Настав час спокійного, об'єктивного, опертого на документи, факти й вірогідні свідчення, вивчення біографії Хвильового. Міти та вигадки, що з доброї чи злої волі на протязі шестидесятип'яти років поналипали до його біографії, пора відкинути. В цьому аспекті подаємо першу спробу нового трактування біографії Хвильового.

П'ятий том творів М. Хвильового найбільший об'ємом. Він має 834 стор. і поділений на IX розділів.

На 100 сторінках у цьому томі опубліковано бібліографію, яка вперше відповідно систематизована й зібрана найповніше. Над бібліографією працювали Олег Ільницький, Марта Скорупська й Осип Зінкевич.

У книзі опубліковано 64 фотографії і фоторепродукції деяких документів. Серед них деякі опубліковано вперше, наприклад, фотографію першої дружини М. Хвильового Катерини Гащенко з 1917 року, фотографію дочки Хвильового Іраїди з 1937 року, фоторепродукції протоколів засідань ВАПЛІТЕ й інших документів.

Покажчик імен і назв охоплює біля 1,200 позицій.

Головним редактором всіх п'яти томів був Г. Костюк, технічним редактором — О. Зінкевич, правописними редакторами були О. Веретенченко й О. Воронин. Передмови до окремих томів написали — Г. Костюк, проф. Ю. Шевельов, С. Городинський, М. Шкандрій, а автором деяких коментарів і приміток є Петро Голубенко.

У передмові Г. Костюк написав: „Ми зробили, що могли, хто може, хай прийде і зробить краще".

Ціна п'ятого тому творів М. Хвильового — 30 дол. (у Канаді — 37.50 кан. дол.). Замовляти можна в українських книгарнях або прямо у Видавництві: Smoloskyp, P.O. Box 561, Ellicott City, Md., 21043.

А. Куліш виграла 1-ше місце в змаганні правопису

Ґрінпорт, Н. Й. — Андрея Куліш, донька, о. Івана і паніматки Кулішів з Гадсону, Н. Й., вигарала перше місце в змаганні правопису на цілий повіт Колюмбії. А. Куліш є ученицею сьомої кляси народної школи і репрезентувала школи Гадсону.

А. Куліш одержала виграшу в сумі 100 дол., як також і плякету, та як і інші учасники отримала словник. А. Куліш є членом 191-го Відділу УНСоюзу.

ВІДПОВІДЬ А. САЛЦБЕРҐЕРА У СПРАВІ В. ДЮРАНТІ НЕЗАДОВІЛЬНА

Ню Йорк. — Відомий радіокоментатор Лес Кінсолвінг, який на зборах удіoccловців „Ню Йорк Таймсу" поставив видавцеві Артурові Салцберґерові питання чи його щоденник може гордитися своїм репортером Волтером Дюранті, що зумисне промовчував вістки про Великий голод в Україні, і запропонував А. Салцберґерові відкликати нагороду Пуліцера, яку В. Дюранті отримав, дістав від видавця письмову відповідь з датою 19-го травня ц.р.

Цю відповідь він коментував на своїй програмі радіостанції ВОР в неділю 1-го червня ц.р., стверджуючи на початку, що двосторінковий лист видавця „Ню Йорк Таймсу" мусить розчарувати і його, і українців, і всіх тих, які вимагають від журналістів подавання правдивих фактів.

А. Салцберґер, як каже Л. Кінсолвінг, відомий із своєї чемности, так і чемно написав свою відповідь, але вона „є найкраще уложеним викрутом XX сторіччя". Дослівно він написав так: „Деякі з редакторів переглянули звітування В. Дюранті та інші звітування „Ню Йорк Таймсу" з того самого часу". А далі пише він так: „Щоденник є хронікою актуальних подій... але не є історією, яка звичайно зміняється з часом і поправками та з людським досвідом. Газетні статті не є також остаточним ствердженням правди, а тільки реєстрацією фактів і подій так, як їх відчувається в даний момент. Ми ніколи не вдавали, що ми робимо щось іншого, як саме це". А. Салцберґер пояснює у своєму листі що: „Те, що ми звітуємо — це у злому чи доброму найкраще, що ми можемо під цю пору написати. Не лише голод в Україні і злочини Сталіна, але також доля вірменів в Туреччині і жидів в Европі не були належно зрозумілі і відповідно представлені пресою, в тому також і в нашому щоденнику. Здається ніколи ніяка політична подія не була вповні і точно подана навіть найкращими звітодавцями і журналістами, а не всі вони дійсно належать до найкращих".

Вкінці А. Салцберґер подає свою думку про справу нагородження В. Дюранті нагородою Пуліцера: „Коли йдеться про мою думку на тему репортажів В. Дюранті про СССР, то я справді не знаю, що сказати. Історики включно із деякими співробітниками „Таймсу", не залишили ніякого сумніву в тому, що В. Дюранті або пропустив абі зіґнорував Великий голод. Може він був недбалий, а може хоронив себе, а може він надто вірив совєтським інформаціям, яким він не повинен був вірити, а може його особисті політичні переконання закрили його безсторонній осуд. „Таймс" однак містив також інформації, які були інакші, як В. Дюранті, і вкінці відкликав його з посту московського кореспондента. Але рішення тоді дати йому нагороду Пуліцера я сьогодні не можу ставити під розгляд і в ніякому випадку це не є нагорода, яку „Таймс" може тепер відкликати".

Стільки відповідь А. Салцберґера. Л. Кінсолвінг, подаючи її тепер до відома своїх радіових слухачів, долучив до неї свої дуже влучні коментарі стверджуючи, що А. Салцберґер має як видавець право, коли ствердить, що „Ню Йорк Таймс" подавав неправдиві інформації, відкликати їх на першій сторінці свого часопису. Він також, на думку Л. Кінсолвінґа, мав можливість свою відповідь подати на сторінках „Ню Йорк Таймсу", а не у листах до всіх українців, що писали до нього після заклику Л. Кінсолвінґа у справі відкликання нагороди Пуліцера В. Дюранті. Він також підкреслює, що у хитрій відповіді А. Салцберґера не подано, які редактори, скільки їх і як довго вони прослідкували правдивість репортажів В. Дюранті з Москви у часі Великого голоду в Україні. Вкінці Л. Кінсолвінґ з іронією коментує те, скільки видавець „Ню Йорк Таймсу" зробив в ім'я подавання журналістами правди.

Після коментаря Л. Кінсолвінґа було багато телефонів від слухачів з кількох стейтів. Серед них були й українці.

Про цю справу Л. Кінсолвінґ написав ще й коментар, що його помістила газета „Вашінґтон Інквайрер".

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер повідомив, що Пентаґон приступить до виробництва нервово-паралітичного газу для його випробування. Це повідомлення було зроблене вже після того, як Конгрес висловив незадоволення рішенням Уряду про випробування хемічної зброї. З'єднані Стейти Америки не займалися продукуванням хемічної зброї протягом 17 років.

РОДИНА СВЯЩЕНИКА Лоренса Мартіна Дженка, жителя стейту Іллиной, викраденого в Бейруті 8-го січня минулого року, знову звернулася до президента Роналда Реґена з проханням більш енерґійно добиватися звільнення американських закладників, захоплених у Ливані. „Ми не сидимо без діла, — відповів Президент. — Все, що я можу вам сказати, це те, що ми продовжуємо зусилля, спрямовані на звільнення американських закладників у Бейруті. Ні на хвилину ми не забуваємо про закладників, не припиняємо наші зусилля, не здаємося... Той факт, що ми не повідомляємо щодня в газетах під величезними заголовками про наші спроби і зусилля, спрямовані на звільнення американських громадян, свідчить про те, що ми вважаємо будь-який шум навколо справи про звільнення шкідливим". В Ливані вважаються пропалими п'ятеро американських громадян.

У ЧИКАҐО ВІДБУЛАСЯ парада ветеранів В'єтнамської війни. Понад 200 тисяч ветеранів війни і члени їх родин пройшли вулицями цього міста за своїм командиром генералом Вілліямом Вестморлендом. За даними поліції, на вулиці Чикаґо вийшло біля двох мільйонів мешканців, щоб вітати вояків, які захищали свободу. „Так, ми захищали свободу. Свободу не в нашій країні, а у В'єтнамі. Не наша вина в тому, що там сталося. Це була помилка політиків", — сказав в інтерв'ю для ЮПІ 43-річний Майк Бафундо. В Чикаґо відкрито пам'ятник ветеранів В'єтнамської війни, який є копією пам'ятника, встановленого у Вашінґтоні.

КУБИНЦІ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ в стейті Ню Джерзі, вітали 60-річного Рікарда Монтеру Дуке, який 25 років провів у тюрмі на Кубі і був недавно звільнений. На міжнародному летовищі в Нюарку, Р. Дуке, який прилетів сюди з Маямі, Фльорида, вітали бійці батальйону, яких Монтера вів у бій проти комуністів у квітні 1961 року в затоці Кочіньос з метою скинути уряд Фіделя Кастра. Серед тих, хто зустрічав Монтеру на летовищі, була його жінка Естер, з якою він не бачився 15 років. „Я почуваю себе, як в раю", — сказала Естер репортерам.

Р. РЕҐЕН ХОЧЕ ЗУСТРІТИСЯ З М. ҐОРБАЧОВИМ

Вашінґтон. — Із кіл, близьких до Білого Дому, стало відомо, що два тижні тому президент Роналд Реґен післав генеральному секретареві ЦК КПСС Міхаїлові Ґорбачову листа з пропозицією назвати дату зустрічі державного секретаря Джорджа Шулца і міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, які повинні обговорити порядок денний зустрічі на вершинах. На просьбу репортерів розповісти про листа, надісланого совєтському лідерові, більш детально, Президент відповів: „Ми лише листуємося. Це — приватне листування".

Один із заступників пресового секретаря Білого Дому Алберт Брашер так сказав про недавнього листа Р. Реґена: „Це був дружній лист". Стало відомо, що лист Президента відвіз в Москву амбасадор ЗСА в совєтській столиці Артур Гартман.

Зустріч між Реґеном і Ґорбачовим спочатку плянувалася на літній період. Її порядок денний повинні були узгіднити на початку травня у Вашінґтоні Шулц і Шеварднадзе. Але після налету американських літаків на військові об'єкти і бази терористів у Лівії Совєтський Союз відкликав поїздку Шеварднадзе в ЗСА на знак солідарности з терористичним режимом Муаммара Каддафі. Стало зрозумілим, що вліті зустріч на вершинах не відбудеться . Почали говорити про нові терміни: другу половину листопада — початок грудня. Щоб виробити порядок денний, Шулц і Шеварднадзе повинні б зустрітися, як вважають, не пізніше липня. На думку політичних обсерваторів, Москва погодиться на зустріч на вершинах лише тоді, коли Ґорбачов буде впевнений, що він зможе договоритися з Реґеном в одній-двох справах, що стосуються роззброєння.

Недавно совєтський уряд дав зрозуміти, що зустріч на вершинах не відбудеться якщо З'єднані Стейти Америки відмовляться дотримуватися умов договору САЛТ II, який був підписаний у 1979 році. Сенат не ратифікував договір, однак ЗСА виконували його умови. Недавно Р. Реґен оголосив, що ЗСА перестануть дотримуватися умов договору, якщо Совєтський Союз буде і далі порушувати його.

У СВІТІ

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ СССР Ніколай Рижков повідомив генерального секретаря Об'єднаних Націй Гавіє Переза де Куеяра, що Совєтський Союз готовий запускати чужинецькі сателіти. „Совєтський Союз оголошує про готовість поділитися своїми досягненнями в освоєнні космосу і запускати сателіти інших країн та міжнародних організацій на взаємно вигідних умовах", — сказано в листі совєтського прем'єра. На думку західних кореспондентів, акредитованих у Москві, це означає, що Совєтський Союз має намір запускати сателіти з комерційною метою.

ОСТАНІМ ЧАСОМ в Пекіні та інших китайських містах відбулися демонстрації протесту африканських студентів проти расизму китайців. Сутички між китайськими і африканськими студентами бували і в минулому. Однак протести китайців в останні дні перевершили всі ті, які були досі. Сиґналом для нинішніх виступів африканських студентів проти расизму китайців послужило святкування Дня свободи Африки 24-го травня. В цей день африканські студенти та їх гості влаштували вечірку в гуртожитку університету міста Тяньцзин. Однак вечірка чомусь не сподобалася китайським студентам і вони напали на африканців. Поліція прибула на місце, коли бійка тривала вже цілих п'ять годин. Два китайські студенти і три африканські були поранені. Вслід за цим інцидентом відбулася демонстрація 200 африканських студентів у Пекіні .Всього в комуністичному Китаї вчиться біля 1,600 африканських студентів.

В БОННІ ВІДБУЛАСЯ пресова конференція, на якій представник західньонімецького міністерства внутрішніх справ Ганс Ковальскі повідомив, що серед 14 осіб, заарештованих торік в Західній Німеччині за шпигунство, був колишній американський військовослужбовець. Він проживав у Західній Німеччині і був заарештований органами безпеки ще до того, як встих передати секретні інформації розвідці „однієї з комуністичних держав". Г. Ковальскі відмовився назвати цю державу і прізвище заарештованого американця.

У ВІДНІ, АВСТРІЯ, відбулися переговори між представниками торговельного банку Польщі, який провадить розрахунки для виплати чужинецьких боргів, і кредиторами польського уряду. Переговори завершилися підписанням угоди про відтермінування виплати відсотків на позики, зроблені Польщею, яка винна банкам Заходу понад 30 біл. дол. За новими умовами 1.62 біл. дол., які Польща повинна була виплатити в 1986-87 роках, вона зможе повернути західнім банкам за чотири роки.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ Гельмут Коль в інтерв'ю для газети „Більд" ще раз заявив, що його уряд вимагатиме, щоб Совєтський Союз заплатив відшкодування, спричинені катастрофою на Чорнобильській нуклеарній станції. Г. Коль заявив, що компенсація, яку уряд Західньої Німеччини виплатив селянам за продукти, заражені радіоактивністю коштувала західньонімецьких платників податків сотні мільйонів долярів. „Чому ми повинні дозволити Совєтському Союзові, який є прямим виновником ситуації, уникнути відповідальности?" — запитав Коль. В минулому місяці аналогічний виступ Коля викликав різку реакцію Москви, яка нагадала, що Німеччина спричинила значно більшу шкоду Совєтському Союзові в роки Другої світової війни. Однак багато західньонімецьких політичних діячів вважає, що Міхаїл Ґорбачов може змінити своє становище.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД РОЗГЛЯДАЄ заходи, спрямовані на значне зменшення імпорту лівійської нафти, розраховуючи таким чином вчинити тиск на полковника Муаммара Каддафі і примусити його відмовитися від заохочення терористичної діяльности. Італія має намір купувати нафту в інших країнах, в першу черґу в Норвеґії і Ніґерії. Якщо вона здійснить свої наміри, це буде тяжким економічним ударом для режиму М. Каддафі. За останні тижні уряд Беттіно Краксі уже вжив ряд заходів щодо обмеження імпорту лівійської нафти державними компаніями. Зменшення імпорту буде проводитися поступово. Лівійський уряд покищо не реаґує на заходи, які вживає Італія.

ЗВІЛЬНИЛИ КЕРІВНИКІВ СТАНЦІЇ В ЧОРНОБИЛІ

Москва. — Газета „Правда", орган КПСС, в числі за суботу, 14-го червня ц.р., повідомила про звільнення з праці директора та головного інженера нуклеарної енергетичної станції в Чорнобилі за поважні недоліки в керівництві під час вибуху на цій станції у квітні.

Крім того, інших керівних осіб із нуклеарної станції обвинувачено в різних прогріхах, починаючи від недбальства і кінчаючи дезертирством. Цілий ряд працівників, включно з начальниками змін і головними техніками ще досі не повернулися до праці після втечі з Прип'яті, де міститься нуклеарна станція.

Про звільнених з праці директора В. Брюханова і головного інженера Н. Фоміна „Правда" пише, що вони не спромоглися на правильне і тверде керівництво" в тяжкій ситуації, коли стався випадок, та виявили безвідповідальність і нездібність в організації праці. „Вони не змогли дати оцінку того, що сталося та вжити рішучі заходи для організації ефективних заходів у всіх відділах станції для ліквідації наслідків катастрофи". — стверджує „Правда".

Далі часопис інформує про одного з заступників директора, Р. Соловйова, який просто втік зі свого посту в „найбільш скрутному моменті", а два інших, І. Царенко та В. Ґундар, „не виконали своїх офіційних обов'язків з почуттям відповідальности і зробили дуже мало для облегшення життьових умов і умов праці на станції".

„Правда" повідомила далі, що на останній сесії київської обласної партійної організації піддали гострій критиці весь партійний комітет чорнобильської станції, в тому і голову робітничої профспілки станції, відповідального за безпеку робітників, і першого секретаря комсомолу.

„Правда" цитує шофера вантажного авта, який написав до газети листа, щоб поскаржитися на бездіяльність його шефа А. Шаповала, головного інженера в відділі транспортації на станції. Шофер С. Фомін розповідає, що він був змушений взяти керівництво в акції довозу глини і піску, якими засипали пошкоджений реактор. В наслідок цієї операції багато робітників попали у шпиталь. „Правда" пише також про наглу потребу заповнити місця праці на станції в Чорнобилі, в наслідок того, що частина робітників повтікала і ще досі не повернулася до праці. В числі тих, що повтікали, є також начальники змін і головні техніки.

Цей гострий рапорт „Правди" додав до попередніх совєтських звідомлень про те, що головачі на нуклеарній станції в Чорнобилі не справились зі своїми обов'язками і не зуміли опанувати ситуацію і вжити відповідні заходи після катастрофи.

Ще 6-го травня, на першій пресовій конференції, голова спеціяльної державної комісії, призначеної для досліджування причин катастрофи. Борис Щербіна заявив, що інформації про катастрофу, які були подані урядові в Москві, не відповідали тим інформаціям, про які „ми довідалися на місці. Місцеві експерти не подали правильної оцінки нещасливого випадку". Власне саме комісія Щербіни, що прибула на місце нещастя багато годин після випадку, вирішила евакувати мешканців Прип'яті, які були виселені щойно 36 годин після катастрофи. До речі, М. Щербіна, після виступу на першій пресовій конференції 6-го травня, ніде більше публічно не появлявся і ходять чутки, що він знаходиться у шпиталі.

Ще на початку цього місяця „Правда" також інформувала, що із 2,611 зареєстрованих членів комуністичної партійної організації в Прип'яті устійнено місце перебування 2,434, а про 177 членів досі невідомо.

Совєтські офіційні чинники ще й донині не подали причин вибуху четвертого реактора. Вони лише заявили, — без жадних подробиць, — що „експеримент" (докладніше не подавши, який саме) проводився в той час, як реактор був „на малій потужності".

В загальному, це теперішнє звідомлення „Правди" про події після катастрофи в Чорнобилі різко суперечить різним вісткам в совєтській пресі на протязі півтора місяця після нуклеарного нещастя, які були переповнені похвалами за „геройзм", „альтруїзм" і подібне людей, що змагалися за усунення жахливих наслідків цієї найгіршої в історії світу нуклеарної катастрофи.

Проголосили вислід шостого Бібліографічного конкурсу УНІГУ

Комісія шостого Бібліографічного конкурсу при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету, конкурсу, що його фундаторами стали бл. п. Володимира та д-р Микола Ценки з Філядельфії — подає до загального відома, що до визначного терміну 1-го березня 1986 року надійшли на конкурс чотири праці. Одна з них не відповіла встановленим вимогам конкурсу і не могла бути взята до уваги. У висліді, предметом критичного розгляду комісії були три бібліографічні праці.

Комісія погодилася одноголосно признати цьогорічну нагороду Ценків в сумі 1,000 дол. Євгенові Місилові, науковому співробітникові Польської Академії Наук у Варшаві, за його працю п. н. „Бібліографія української преси в Польщі (1918-1939) і Західньо-Українській Народній Республіці (1918-1919)".

Праця, що її обсяг виносить 471 сторінок машинопису, подає бібліографічний опис, 1,210 газет, журналів, календарів, одноднівок, звітів організацій, видаваних українською мовою або українськими видавцями. Бібліографічні записи доповнені короткими анотаціями з інформацією про місце зберігання річників, що збереглися у бібліотеках і архівах, переважно в Польщі. Вступ дає огляд попередніх досліджень української преси, визначує засяг і організацію роботи, характеризує труднощі і проблеми. Праця має покажчики імен, тем, місцевостей, організацій, а також списки скорочень та використаної літератури. Праця виготовлена українською мовою, із додатковим паралельним вступом у польській мові.

Комісія Бібліографічного конкурсу УНІГУ працювала в складі: Марта Тарнавська, Пенсильванійський університет, голова, Осип Данко, …ський університет, Едвард Касинець, Нюйоркська публічна бібліотека.

АЛЬМАНАХ НА 1987 РІК

Уже почалася підготова Альманаха УНС на 1987 рік. Редакція прийматиме матеріяли в українській і англійській мовах до 21-го липня 1986 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Химерна погода і вакації

Американський клімат не такий, як в Україні. Зрештою, на велетенському просторі між двома океанами — клімат у різних стейтах і околицях — різний. Але в метрополітальному терені Ню Йорку у березні, коли в Україні вже сіють, тут ще інколи здоровенний мороз. Зате у вересні, коли в Україні вітер розносить пожовкле листя, в Ню Йорку ще буває спека. І погода дуже химерна. Минула зима в Ню Йорку й околиці була вийняткого лагідна. Один дотепний телевізійний заповідач погоди сказав: „Хочете снігу — то їдьте на Фльориду". Фльорида з територією кругло 90,000 квадратових миль — інша в північному Ст. Пітербурґу та інша в південному Маямі Біч. І теперішня літня пора не всюди в Америці однакова, — є в Америці рівнини, гори і пустині, і коли в липні-серпні мешканці Ню Йорку втікають із розпечених асфальтових доріг та кам'яних мурів, вже за несповна три години автом в Кетскилських горах погода наче на українській Гуцульщині.

Із поняттям літа в'яжеться наче автоматично поняття — вакацій. Всі працюючі люди, юнійні чи неюнійні, мають коротші або довші вакації. Дехто вибирає собі на свої вакації зиму, а не літо: це лещатарі чи туристи, що прагнуть полетіти в теплі краї, де літо буває тоді, коли в Ню Йорку чи стейтах Нової Англії зима, — не кажучи про так званий сніговий пояс у середущих стейтах Америки, коли сніги не дозволяють автомобілям виїздити з ґаражу. Проте літо замітне тим, що школи зачинені, Метрополітальна опера закрита. Але крамниці відчинені, поїзди й автобуси мусять діяти, так само відкриті ресторани і каварні. Ото ж зайняті там люди чергуються своїми вакаціями або отримують вакаційну „рекомпенсату" в іншій порі року. Нема теж вакацій для часописів, які мусять появлятися круглий рік — і наша „Свобода" не припиняє своєї появи в літніх місяцях.

Проте людський організм потребує відпочинку. І школи в літі зачинені тому, що особливо дітвора і молодь мусять мати відпочинок — це обов'язкова вимога їхнього стану здоров'я. Усі три українські організації молоді — Пласт, СУМА, і ОДУМ — мають в Америці свої гарні літні оселі. Поруч із відпочинком та благодатним для молодих легенів киснем із соснових чи смерекових дерев — відбуваються там і лекції та вправи. У різних відпочинкових оселях традиційно переводять різні курси — це особливо стосується Союзівки. Ото ж вакації сполучають здебільшого корисне з приємним. Роблять це особливо аматори спорту — теніс, кошівка, копаний м'яч — це ігрища пов'язані з літньою порою року.

Українське приватне — майже виключно церковне — шкільництво закінчило вже навчальний рік. Скрізь відбувається чи вже відбулася ґрадуація. Абсольвенти середньої школи, між ними академія при церкві св. Юра в Ню Йорку, що її свідоцтво шанують всі високі школи в Америці, стурбовані вже вибором високої школи і свого освітнього фаху. Розсилають подання до різних університетів і коледжів і чекають, куди їх приймуть. Але покищо також або віддаються всеціло відпочинкові, або знаходять собі вакаційну працю, щоб заробити на високошкільні оплати.

Треба побажати українській дітворі і молоді, щоби гарно і здорово використала цьогорічний літній сезон. Треба теж побажати образотворчим мистцям, які на літо приготовили свої виставки в різних відпочинкових оселях — зокрема славиться літом мистецький Гантер, — щоби мали моральний і матеріяльний успіх. Кожна пора року має свої добрі і неприємні сторінки. Літо має найбільше добрих сторінок. Хай же ті, які користуються літнім відпочинком чи лучать корисне з приємним — не змарнують цьогорічного літа! Бо час жене швидше, як суперсонічний літак — і людина навіть не стямиться, як минається літо і приходить переломовий „День Праці", що започатковує осінньо-зимовий сезон — із новим шкільним роком і новими турботами.

Юрій Р. Рибак

ТІ, ЩО ЖИВУТЬ ОДИНЦЕМ

Двадцять мільйонів американців живуть одинцем, а згідно зі статистикою, майже кожна четверта квартира у ЗСА має лиш одного мешканця, загальне число яких подвоїлось останніми 15-ти роками. У тому самому часі серед усіх самітників число чоловіків збільшилось на 124 відсотки, під час коли лише 10 відсотків є більше родин новоженців. Виглядає, що чоловіки з якоїсь причини не одружуються. А ось одні пояснюють, що не мають часу на женячку, бо суцільно себе віддали кар'єрі. Інші не виявляють зацікавлення знайти подругу життя, бо радше притримуються поведінки метелика, що перелітає з квітки на квітку. Інші оправдуються і то зовсім серйозно, що шукають за своєю судженою однак ще досі не знайшли...

П'ятнадцять років тому пересічний вік пана молодого, що вперше ставав перед вівтарем був 22 роки, нині вік його є майже 26 років. І ще одне. У 1970 році лиш 19 відсотків чоловіків у віці між 25 а 29 роками були неодружені — нині цей відсоток виносить 39. Отже маємо до діла з наявним пересуненням одруження на пізніше. Коли стати під вінець часто залежить від поодиноких соціоекономічних груп. Багатші і освічені задумують продовжувати студії, під час коли некваліфіковані особи з бідних родин відкладають стан подружжя до часу, коли зароблять достаточно для втримання власної родини. Незалежно від цього всього більшість чоловіків остаточно закладає своє родинне вогнище у віці 65 років і старшому (який 95 відсотків).

Жити одинцем стає частиною міського, модерного життя. Осібняк привикає жити на свій лад і спосіб, при чому бачить власні користі, бо може більше працювати вдома, що не є так легко осягнути, коли треба поділятись своїм часом з іншою людиною чи родиною. Критики завважують, що тільки цікавитись собою і не турбуватись іншими не є здоровим явищем. На жаль, якось так буває, що цьому хто живе одинцем мимохіть приписують нетолерантність до ближніх, а навіть закидають брак спроможности йти на компроміс. Дім — у повному того слова значенні — повинен бути місцем виховання громадськости, що нині у модерному часі так тяжко дається осягнути, бо люди, що живуть одинцем а бувають і такі, які свідомо чи підсвідомо втрачають це почуття громади, мовляв, я живу одинцем і добре мені з тим.

Та годі і неправильно було б, осуджувати всіх самітників тою самою міркою, бо вони не творять монолітної маси, а радше групу різних індивідуальностей, людей різних рас, віків і полів. І ось візьмімо феномен самітности, яскраву присутність якої у щоденному житті людини так майстерно охопила у своєму нарисі Ольга Кузьмович. Знавці знову ж пояснюють, що поважною психічною проблемою людей буває почуття депресії, яке може викликати теж самота, коли одне з подружжя вмирає у старшому віці. Тяжко тоді доводиться переживати зміну, однак час гоїть рани й особа пристосовується до нового життя одинцем...

Завданням світу бизнесу є не лиш задоволити власні інтереси, але й суспільства, тому і всіх самітних навіть тих, які живуть одинцем, запевнюють продукцією і доставою економічних дібр. Вони ж всі є покупці і ще й до того рівноправні. Фінансово самітні не можуть нарікати, бо мають добрі посади а необтяжені родинним бюджетом, творять не абияку купівельну силу, що перейшла 230 більйонів долярів річно. Тому індустрія слідкує за розвитком і змінами структури населення, щоб знати де, коли і чим заспокоїти його потреби і взявши цю групу споживачів під увагу, старається створити нові умовини життя, які досі ще не заіснували. Використовують найновіщі техологічні здобутки як компютор, щоб уможливити поодиноким особам познайомитись постають окремі „бари", мешканеві квартири та вакаційні оселі чи навіть прогулянки по морі у люксусових кораблях. Індустрія у погоні за покупцем виготовляє окремі продукти та услуги і старається не популяризувати усіми можливими засобами загальної інформації.

При розв'язці економічної проблеми слід взяти до уваги і це, що різниця віку вимагає окремого трактування і свого особливого підходу. Це, що захоплює і цікавить молодих для старших — нецікаве а навіть часами нестерпиме, як скажімо, голосна, бездушна музика наших днів — захоплення молодих!!! Тому і ця група старших — по самій своїй природі — має свої власні зацікавлення, часто подорожує і радше тримається консерватизму ніж погоні за чимось новим. Їхня економічна сила базується на доходах далеко менших ніж молодих „яппіс" і перед ведуть пенсіонери з обмеженою кількістю долярів на „розкидування".

Наші люди убільшості тримають свої ощадності у банках. Звичайно, це майно відкладається на „чорну годину" аж до самої смерти... а що станеться по смерті, коли не залишено завіщання? Хто ж забере тяжкою працею створене економічне добро — майно померщого?

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Олесь Кузишин

В. Балей і В. Павел виконають твір сучасного композитора з України

У вівторок, 24-го червня, в годині 8-ій вечора, в концертовій залі Меркин Голл в Ню Йорку, відбудеться цікавий спільний речиталь українського композитора-пяніста Вірка Балея і клярнетиста Вілляма Павела.

В програмі цілий ряд нових, сучасних творів. Для української громади, особливо цікаво буде почути другу фортепіянову сонату одного з передових сучасних композиторів України — Валентина Сільвестрова (нюйоркська прем'єра). Вперше в Ню Йорку, Павел і Балей виконають власну композицію Вірка Балея „Скульптури птахів". Також в програмі „Самотність клярнета" Й. Юази, „Жертва Іфігенії" К. Сейнт-Джан (нюйоркська прем'єра), та „Лого II" Е. Курца.

Вірко Балей не тільки знаний як пяніст-композитор, але також як диригент та науковець. Народжений в Україні, завершив свої музичні студії в каліфорнійському Інституті мистців, осягнувши ступінь маґістра музики. Працює як диригент і музичний керівник симфонічної оркестри Ляс Веґас і камерного ансамблю Ляс Веґас, який він сам заснував.

Балей одержав цілий ряд нагород від крайового комітету мистецтва, як також від подібного комітету стейту Невада. Давав гостинні виклади в університетах Гарвард, Єйл і Ратґерс. Як пяніст, він появляється на звукозаписах фірм Нонсач, Кристал, Такома і Едуко. Власний твір, який виконуватиме в Меркин Голл, незабаром появиться на платівці звукозаписної фірми Оріон.

Балей взяв собі за завдання поширювати твори сучасних композиторів з України, які, на його думку, стоять на такому самому високому рівні, як ширше відомі сучасні композитори, але через труднощі життя в Совєтському Союзі не можуть вибитися на світову арену. В 1986-87. році, наприклад, в програмі концертів своєї симфонічної оркестри, появляться вперше твори українських композиторів Леоніда Грабовського, Бориса Лятошинського, Левка Колодуба, Євгена Станковича і Валентина Сільвестрова.

Вілліям Павел є одним з передових американських

(Закінчення на стор. 4)

Олександер Домбровський

НОВИЙ ВКЛАД ДО СКАРБНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

У рамках видань НТШ появився переклад „Анабазис" представника античної-грецької історіографії, чи радше в даному випадку історично-воєнної мемуаристики, Ксенофонта, що його зладив відомий наш клясичний філолог і педагог проф. д-р Михайло Соневицький (Ксенофонт, „Анабазис", переклав із старогрецької мови Михайло Соневицький, Ню Йорк-Париж — Сидней — Торонто, 1986, стор. 237). Ксенофонт (коло 430-354 писав головно після 371 року до Христа) не був істориком у стислому розумінні цього слова, ані не належав до теоретиків і світлих умів античного світу. Був радше поверховним і згідно зі сучасним терміном дилетантом на полі історіографії. Але мав всесторонні й практичні зацікавлення у стилі сучасного мемуариста-публіциста, який уміє цікаво оповідати про різні пригоди, особливо воєнні, та зацікавити читача своїми споминами включно з подаванням характеристики окремих, головно історичних постатей.

Зміст „Анабазис" творять оповідання Ксенофонта про похід малоазійського сатрапа Кира проти свого брата, перського царя Артаксеркса в цілі захоплення царського престола. Маючи в пляні зорганізувати численне й головне хоробре військо, Кир прийняв до своєї армії около 11,000 знаних у античному світі зі своєї бойоздатности й хоробрости грецьких вояків-наємників (головно гоплітів і дещо легко узброєних, відомих в історії як „десять тисяч"), як основний аванґард Кирової армії. До вирішального бою прийшло під Кунаксою недалеко Вавилону (401 р.), де Кир загинув. У наслідок того грецьким воякам-наємникам, серед яких находився і Ксенофонт, не залишилося нічого іншого як вертатися до батьківщини, що їм вкінці вдалося після трудів і переживань аналогічно до колишньої фантастичної одисеї з архаїчної доби троянської війни.

Під час коли I книга „Анабазис" оповідає нам про похід Кира, вирішальний бій під Кунаксою і його смерть у наслідок нерозважної участи в бою, то дальші книжки (2 — 7) говорять про плянований відворот греків шляхом у напрямі Чорного моря з різними пригодами. Представлена Ксенофонтом, як очевидцем історія Кирового походу й Ксенофонтового відвороту зі своїми земляками є багата на різні екскурси й як історичний твір мемуарно-напівлітературного жанру читається зі зацікавленням. В асоціяції думок нагадуються українському читачеві труди й переживання українських військових частин під час наших Визвольних Змагань на шляху між Галичиною й Великою Україною під кінець Першої світової війни між іншим у наслідок лицемірної політики сильних світу цього.

Дуже можливо, що й згадані тут далеко пізніші українські аналогії стали до певної міри поштовхом до перекладу Михайлом Соневицьким Ксенофонтового „Анабазис", тим більше, що й славної пам'яті перекладач був активним учасником Визвольних Змагань. Після короткого розділу „Від Видавництва" та Вступу перекладача „Замість вступного слова", де також не бракує літературного жанру, наступає переклад твору, де перекладач дав з власної ініціятиви книгам заголовки а для розділів підзаголовки, що влегшує читачеві при пов'язуванні описаних подій та не суперечить принципам популярного видання. Перекладач добре справився зі своїм завданням, бо зумів назагал найти „золоту середину" між вірним перекладом з грецької мови та з другої сторони свобідним відданням грецького тексту на українську мову. До речі буде пригадати, що мова Ксенофонта є досить скомплікована — це не є чисто аттицький діялект, серед якого подибуємо доризми й йонізми, отже мовні елементи дорицького й йонійського діялекту. Ксенофонт пише радше поточною мовою, чим стисло літературною, що наближує його мову до койне (спільної мови усіх греків), яка зчасом витворилася. Це тим більше ускладнювало переклад твору, вимагаючи доброго знавця цієї справи. Це пов'язується також до певної міри з проблемами історичної граматики як в аспекті діялектів, так і пізнішої спільної мови (койне).

Після тексту цієї книжки наступає Додаток з короткими даними (Історичне тло 'Анабазису', Грецьке наймане військо", „Старовинні монети й міри"), чотири сторінки репродукцій тодішньої зброї, фрагменту бою та монет, мапа шляху, яким відступали грецькі вояки-наємника Кира — „десять тисяч" й вкінці Показник імен. Видання є на доброму папері та в твердій окладинці, що робить у загальному естетичне враження. Перекладач викінчував свій переклад уже під

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДЯКУВАТИ БОГОВІ, ЩО МИ ЩЕ МАЄМО ПРИВІЛЕЙ ВИСЛОВИТИ СВОЮ ДУМКУ

У часописі „Свобода" (з 22-го квітня ц.р.) було поміщено відгук Марти Тарнавської під заголовком „Проти цькування" на редакційну статтю в „Свободі" (з 8-го березня ц.р.), у якій було висловлено неприхильні думки про працю проф. Юрія Грабовича про Т. Шевченка, яка вийшла книжкою п.з. „The Poet as Mythmaker".

До відгуку Марти Тарнавської у мене є зауваги. М. Тарнавська, захищаючи працю проф. Грабовича, твердить, що „літературознавство — не математика і не релігія, що їх догми треба приймати без застережень". Чому ж тоді працю проф. Грабовича треба приймати без застережень, коли вона не належить ані до математики, ані до релігії? Та й, до речі, коли йдеться про догми (релігійні, звичайно), в західньому світі поняття треба вже давно замінило людям право вибору.

Також, на мою думку, порівняння реакції „в найширших колах суспільства" на згадану вище працю проф. Грабовича — в принципі — з цькуванням Пастернака і Солженіцина в СССР тут не підходить. Бо, крім того, що проф. Грабович не є ані Пастернаком, ані Солженіцином (цим твердженням я ні в якому разі не хочу применшити постать здібного, багатонадійного молодого науковця), в першому випадку, тобто у випадку критики праці проф. Грабовича — це реакція окремих осіб: більших літературознавців, менших літературознавців і нелітературознавців (яких, на мою думку, не слушно недооцінювати, бо часто у таких людей знаменито, як кажуть, працюють здоровий глузд і вроджене чуття, чого не можна здобути в жадних високих школах), які відрізняють справжнє від фальшивого. Навіть часто, коли стосується мистецтва. А на практиці виходить, що такого типу люди спонзорують, в основному, установи, які дають нашим науковцям можливості наукової праці.

В СССР, як ми знаємо, вся критика — офіційна — чи то буде ганіння, чи хвалиння, хіба що знайдеться якийсь відважний, який готовий прийняти на себе всі, нам так добре знані, наслідки своєї відваги.

Дякувати Богові, що ми живемо у світі, де люди ще мають привілей вислову своєї думки, а в цьому випадку і проф. Грабович, і адоратори, і прихильники його праці, і її опоненти чи критики. А справжня правда критики не боїться.

Світлана Кузьменко
Торонто, Онт.

Василь Ленцик

ІСТОРИЧНИЙ ПІДХІД У СТАТТЯХ РЕД. І. КЕДРИНА

(З нагоди появи збірки статтей „В межах зацікавлення)

I.

Наш редактор І. Кедрин, патріярх українських журналістів і Ювілят у своїй професії і то чи не діямантовий, протягом своєї довгої журналістичної кар'єри написав чимало статтей, які можна підтягнути під категорію історичних. Сам по своєму школенні і дальших студіях вдумливий історик і аналітик історично-політичних подій, а як журналіст з крови і кости все порушував актуальні теми даючи своїм статтям історичний підхід чи там історичне тло.

Статті, які є темою нашого сьогоднішнього обговорення, не вичерпують цілости журналістичної творчости редактора, бо чимало є їх не тільки на сторінках „Свободи", чи „Нового Шляху", але й інших публікацій з історичною тематикою. Я знайшов деякі цікаві статті в „Ділі" з 1939 року, які згадаю під кінець. Зараз візьму під увагу бодай дещо з того, що є поміщене в цій Збірці. Такою цінною статтею з докладними історичними даними є стаття п. н. „Адам Коцко і і його жертва". Стаття починається: „1-го липня 1970 року сповниться 60 років, як у колишньому старому будинку львівського університету, тоді при вул. св. Миколая, згинув від польської кулі 21-річний студент прав Адам Коцко".

Автор на початку тої статті слушно підкреслює, що ця згадка про смерть Адама Коцка не має архівального значення, вона актуальна на тлі сучасної русифікаторської політики в Україні, що б'є особливо по українському високому шкільництві. Большевицька Росія, яка вдерлася в 1939 році на західньо-українські землі під гаслом „визволення" їх з польської неволі, а насправді з метою зліквідувати українському політичну ірреденту — заступила польонізаторство русифікаторством, користуючись в цій політиці такими самими методами насильства і змагаючи до тої самої цілі обмежування і зупинювання українців в їхньому культурному розвитку. І тому смерть Коцка не є анахронічним, а актуальним символом відданости української молоді справі власного високого шкільництва".

І далі автор подає історію заснування львівських високих шкіл та дає порівняння, як та справа малась під російською окупацією, а як під Австрією. На доступних авторові джерелах і літературі є представлена історія боротьби українців в Галичині за своє високе шкільництво від заснування львівського університету за цісаря Йосифа II в році 1764 (21 жовтня), що був властиво спершу німецьким університетом, бо виклади відбувались в німецькій мові. Згадує також про „Студіюм Рутенум" при університеті, де виклади були в тодішній українській літературній мові. Далі мова йде про перетворення університету в ліцей та знову відновлення його за цісаря Фердинанда I, коли то університет був названий його іменем. В році 1848, на домагання українців, догматику викладано українською мовою. В 1849 на філософічному факультеті засновано катедру української мови, що її очолив член Руської Трійці Яків Головацький, а в 1862 році додано ще на факультеті права катедру цивільного і карного права українською мовою.

За намісника Галичини Агенора Голуховського почались заходи спольонізувати Львівський університет і галицький Сойм в році 1868 виніс постанову зробити Львівський університет польським. Перед самою Першою світовою війною в наслідок натиску українських студентів, українським парляментаристів та Наукового Товариства ім. Шевченка, було у львівському університеті вісім українських катедр і чотири доцентури. В ході цієї боротьби була заснована катедра української історії в 1894 році, на яку прийшов проф. Михайло Грушевський, з яким пов'язаний світлий розвій української науки в рамках НТШ.

Редактор Кедрин подає імена цілого ряду студентів, які активно брали участь в боротьбі за український університет, а які згодом були відомими політичними, суспільними діячами чи науковцями. Згадаю тільки деяких активістів як: Михайло Грушевський, Іван Крип'якевич, Володимир Старосольський, Осип Назарук, Мирослав Січинський, Омелян Ревюк та багато інших.

Автор представив також змагання за український університет уже в поверсальській Польщі, організацію Українського Тайного Університету під проводом НТШ. У цей спосіб, у зв'язку з історичною річницею вбивства Адама Коцка, автор передає цілу історію змагання за високе шкільництво на українських землях і так, як на початку було сказано, пов'язує ці події із сучасним станом на українських землях, де там також йде тиха боротьба за український характер університету. Автор помилково згадує, що в похороні Коцка між іншими священиками був о. Чапельський, парох згодом в Елізабеті — де помилка, бо це був о. крилошанин Іван Чапельський, а цей, що був в Елізабеті — це о. Лев Чапельський.

Цікава у цій праці - статті є згадка про інтерв'ю автора з польським міністром освіти Суліковським у справі обіцяного полякам українського університету, в якому то інтерв'ю міністер заявив, що цю справу треба зрушити з місця, але зате був усунений зі свого становища. В час так званої нормалізації в 1935 році, в якій автор брав участь, у справі створення українського університету, нічого не вийшло. Щойно в 1937 році поляки погодились на відкриття катедри української літератури, але до війни тої катедри таки не відкрито.

Я свідомо навів більше думок із цієї, можна сказати історичної розвідки, щоб вказати на її історичну вартість. В ній з історичними фактами зібраний цілий процес змагань українців за свою високу школу.

Друга така більша стаття-розвідка є про Берестейський мир. На вступі автор подає свої соціополітичні міркування про долю нації в боротьбі за своє державне життя, про стан свідомости обох віток нашого народу, та підготову до державного будівництва.

(Продовження буде)

Ґрадуація в українській середній школі в Дітройті

Ґрадуація в церкві Непорочного Зачаття

Це радісна подія не лише для учнів, які з цим днем закінчують 12 літ навчання в обох парафіяльних школах. Це радісна подія також для батьків і цілої української громади нашого міста

Започаткувала цей день Служба Божа, яку відправив Владика Іннокентій Лотоцький, колишній парох Дітройту. Його присутність додала цьому моментові поваги та урочистості. І як золотоустий проповідник, його звернення до ґрадуантів напевно залишиться в їх пам'яті на довгі часи. Виголосив він свої проповіді в українській та англійській мовах. В українській мові закликав їх пам'ятати про своє походження, про країну їх батьків та зберігати рідну мову. В англійській мові з'ясував проблеми сучасного життя, які їх очікують і які розв'язати в позитивний спосіб буде лише можна коли людство в своїх починах буде опиратись на моральних принципах християнської віри.

Як це вимагає уставлений порядок, двох а часом три учнів з найкращими оцінками наперед вітають присутніх, а при закінченню програми прощають школу та вчителів. Не забувають також за батьків, дякуючи їм за труд і жертви, які вони понесли, посилаючи їх до цієї школи. Слухаючи промов Катерини Цісарук Анастазії Крижанівської та Лідії Заревич, яка, як найкраща учениця виголосила прощальну промову, можна було пізнати, що вони вповні заслужили собі на диплом зрілости. Бо було в їх словах таке серйозне зрозуміння ваги науки, стільки вдячности за працю вчителів над розвитком їх інтелекту та характеру і вкінці стільки потріотичного насилення, що серця присутніх наповнялися почуттям великої радості.

Почуття радості та гордости з осягів своїх учнів звучали також в словах директора школи Петра Стасіва, коли наводив конкретні числа осягнених стипендій та успіхів в різних міжшкільних контестах цього гурту учнів. На 20 ґрадуантів, шість дістали повні чотирилітні стипендії від Вейнського університету, який приділяє їх на підставі переведених іспитів. В тому самому часі сусідня школа, чотирикратно чисельно сильніша, дістала тільки одну стипендію. На основі інших іспитів , дев'ять студентів здобули право на стейтові стипендії. Це 45 відсотків ґрадуантів.

Наводячи ці конкретні осяги, директор закликав батьків майбутніх студентів посилати своїх дітей до цієї школи, яка випускаючи сьогодні ґрадуантів 24-ий раз, видержує порівняння з найкращими школами округи, що потверджують також успіхи випускників на дальших вищих студіях.

І хоча цей акт ґрадуації це тільки перелетний момент, в серцях о. ігумена Вернарда Панчука, пароха церкви Непорочного Зачаття, директора школи Стасіва та всього вчительського збору він залишить почуття добре виконаного діла, в серцях молоді почуття пошани до них за їх труд і терпеливість та вдячности до своїх батьків. Та молодь мала також доказ цього як громада дорожить ними коли директор школи подав до відома грошові стипендії та дарунки цінними книжками, якими члени нашої громади їх обдарували.

Звуками бадьорих пісень попрощав ґрадуантів шкільний хор під диригуванням Ляриси Гнатюк. Ґрадуація відбулася в неділю 1-го червня.

Володимир Баран

Українські інженери Великого Ню Йорку реорганізують свій Відділ

Ню Йорк (ІЯХ)—Тут відбулися в суботу, 31-го травня, Загальні збори колись дуже динамічного, а зараз дещо підупалого в праці Відділу ТУІА Ню Йорку і метрополії.

Є три категорії інженерів-професіоналістів: перша категорія старших віком, які звичайно покінчили свої студії поза ЗСА і по більших або менших перипетіях зуміли увійти в свої професії тут; друга категорія це ті, які покінчили свої студії вже тут і які сьогодні мають 40-50 років життя; третя— це молоді випускники тутешніх шкіл і вони щойно стараються устабілізовуватися і теж мають успіхи.

Спільною метою було знайти спосіб оживлення праці Відділу тепер та дати поштовх на майбутнє. Під тим оглядом є ця незвичайно цікава група членів ТУІА і можна надіятися дуже реальна в оцінці ситуації тепер і на майбутнє. Всі думали як повести справи, щоб була користь і перспектива тривалої розв'язки не лише Відділу Ню Йорк, але й цілого Товариства Українських Інженерів Америки.

Узгіднену на попередніх спільних нарадах активістів ТУІА листу поза малими доповненнями прийнято і так до Управи увійшли: Микола Турецький—голова, Орест Щеснюк—заступник голови, Василь Мисак—секретар, д-р Кость Церкевич, Любомир Калинич, Володимир Калинич, Володимир Магун, Петро Шиприкевич, Володимир Волчук та Іван Заяць, члени, які опісля розділять функції між собою. До Контрольної комісії обрані: Володимир Писарівський, Іван Мокрівський, Євген Івашків, Михайло Ільків та Роман Рогожа. Товариський суд: Іван Заяць, Богдан Гуглевич, Ігор Кмета, а до Номінаційної комісії обрані: Тарас Грицай, Василь Мисак та Віктор Чарторийський.

Іван Я. Хамуляк

Торонто вшанувало С. Петлюру

25-го травня Комітет Українців Канади відділ Торонто влаштував Академію для відзначення 60-ліття від дня смерти св.п. Симона Петлюри. Академія відбулася в залі школи Сентрал Технікал при вул. Гарбор і Бетерс о год. 3:30 по полудні.

Коли куртина розсунулася, хор „Бурлака" на сцені у темно-синіх жекетах з відзнакою дивізійників розпочав свято несподіваним великоднім „Христос Воскрес" у пам'ять жертв Чорнобиля... Цей момент зворушив всіх присутніх... Канадським гимном розпочато офіційно Академію.

Коли дивізійники — хористи зійшли зі сцени, око спочило на портреті Симона Петлюри, над яким був державний ґерб України, коло портрету — квіти перед ним на підлозі величезна чудова гуцульська ваза (порожня). Сцену помистецьки оформив Арсен Степанюк.

На сцену увійшли ветерани з прапорами на чолі з генералом Петренком і представники молодечих організацій та шкіл. Вони внесли китиці квітів та з уклоном Симонові Петлюрі поклали ці квіти до порожньої вази. Цей символічний поклін голові нашої держави був не тільки ефективним, а й зворушливим. Під час церемонії інж. П. Бубела з боку сцени проголошував, хто входить на сцену.

Академію відкрив інж. Ярослав Соколик, голова Комітету Українців Канади, відділ Торонто. У короткому слові він підкреслив, що дуже важливим є знання та розуміння подій часу Симона Петлюри, які ворог постійно обезцінює, а ми часом з незнання, чи ігнорації йому допомагаємо... Згадав Українську Стрілецьку Громаду, члени якої давно заплянували імпрезу на той сам час, але з пошани до Симона Петлюри відмовилися від своєї і прийшли на Академію, щоб спільно відзначати велетня нашої модерної історії. Згадав, що на жаль, були і такі, що в майже той самий час влаштували собі свої власні імпрези, не зважаючи на те, що КУК репрезентує всю громаду, і є певні події в році, як наприклад 60-ліття смерти воїна в Році українського воїна, які повинні вся громада спільно відзначати.

По відкритті хор „Бурлака" бадьоро виконав добре підібрану програму: „Слава героям" муз. Б. Сметани, „Засяло сонце" муз. Недільського та настроєво „Марш поляглим" слова Багряного, муз. Г. Китастого. Диригував Олесь Хміль, фортепіяновий супровід Галини Михальчук.

Доповідь „Петлюра — державний муж" — виголосив проф. Тарас Гунчак із ЗСА, якого представив Арсен Степанюк. Д-р Гунчак у спокійній розповіді змістовно змалював постать Симона Петлюри як людини широкого всестороннього знання, сильної волі, рішучого вояка, голови держави з тонким відчуттям подій.

Інструментальний Ансамбль Бандуристів ОДУМ ім. Г. Хоткевича, мистецьким керівником якого є Валентина Родак, виконав дуже приємно народні пісні: „Ніч яка Господи" та „Пісню про Морозенка". Дві бандуристки з ансамблю — О. Родак та В. Шендель, виконали ще дует „Запорозький марш", обробка В. Мішалова.

„Поему про Зимовий Похід" читав актор Тарас Парченко. Він передав його з темпераментом та глибоким розумінням змісту.

Іванна Заброварна заграла на скрипці дуже мелодійну Сонату М. Березовського у фортепіяновому супроводі Стелли Енг.

На закінчення хор „Бурлака" виконав „Вперед", марш УПА, обр. В. Божика, „Пісню про Мазепу", муз. В. Мішалова, соліст — приємний, теплий бас С. Кривенький. Кінцевою точкою програми був фінал 3-ої дії опери „Тарас Бульба", муз. Лисенка, солісти О. Хміль та С. Кривенький. Приємний голоси солістів були прикрасою хору. Диригував Олег Хміль, акомпаньювала Галина Михальчук.

Грімким „Ще не вмерла".. яке заспівали з хором „Бурлака" всі присутні, закінчено свято, присвячене людині слова, якої були „В українську державу віруємо, українську державу ісповідуємо, в її неминучість ми переконані..."

Оксана Б. Соколик

Нова професіоналістка — Рома Михальчак

Р. Михальчак

Кожну позитивну вістку приймаємо з радістю, особливо тепер, коли преса та телебачення переповнене неґативними інформаціями, а зокрема останньо трагічними вістками з України.

Такою радісною новиною для батьків, родини і цілої дітройської громади є поява нової професіоналістки - Роми Михальчак, яка закінчила студії у Вейн університеті в Дітройті, одержавши звання маґістра адміністрації підприємств із спеціяльністю у ділянці плянування ринку збуту.

Рома Михальчак здобула свою освіту в парохіяльній та середній школах при церкві Непорочного Зачаття, яку закінчили із відзначенням, одержуючи стипендію на вищі студії аж до осягнення маґістерського диплому.

Вона пов'язана із українською громадою від дитинства своєю приналежністю до наших парохіяльних шкіл, Пласту, Студентської Громади, а останньо була прийнята Головною управою до дітройтського відділу Товариства Українських Інженерів, якого вона являється найновішим, з черги 100-им членом.

Тепер Рома Михальчак працює у великій фірмі Ameritech Publishing, Inc., асистентом керівника відділу плянування та фінансування ринку збуту.

Вітаючи Рому Михальчак з її осягами, бажаємо й дальших успіхів у професійній праці.

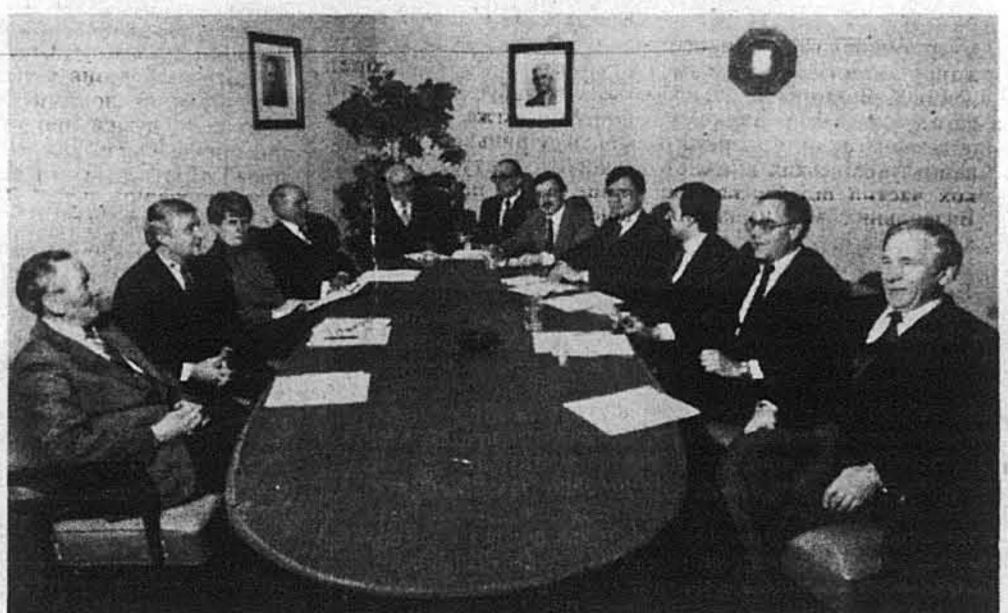
Рома, як і її батьки, Марійка та Микола, є членами 94-го Відділу українського Народного Союзу.

Інж. Богдан Сторожук

СЕНАТОР З НЕВАДИ Пол Ляксолт й інші урядовці того стейту вважають, що федеральний суддя Гаррі Клерборн, якого засуджено за тяжкий злочин, повинен зрезиґнувати з цього посту. Якщо він не зрезиґнує, то він буде оскаржений і в стейті Невада буде великий скандал з того приводу, — твердить сен. Лексолт.

ПОНАД 8,000 КРАМНИЦЬ в Америці перестали продавати порнографічні журнали від початку 1986 року. Крамниці позабирали ці журнали під тиском федеральних властей, церковних і жіночих організацій, які протестують проти продажу порнографічних журналів.

Понад 70 мільйонів капіталу „Самопомочі" в Чикаґо

На світлині (зліва): Іван Павлик, Олег Караван, Ореста Фединяк, Іван Лисейко, Роман Мицик, Омелян Плешкевич, Богдан Ватраль, Михайло Кос, Віктор Войтихів, Олексій Пошиваник, Любомир Джулинський. Відсутній Хризант Костюк.

У Чикаґо 20-го квітня ц.р., в залі СУМА відбулися ювілейні 35-ті Річні загальні збори Української Кооперативної Каси „Самопоміч".

Після звітів, запитів і дискусії та одноголосної абсолюторії були перевибори п'ятьох членів дирекції. Пізніше, на першому засіданні, члени Ради директорів уконституувалися в такому складі: Роман Мицик — президент, Омелян Плешкевич (голова УСКР) — почесний президент Олексій Пошиваник — перший віцепрезидент, Іван Лисейко — другий віцепрезидент, Михайло Кос — третій віцепрезидент, Богдан Ватраль — фінасовий референт, Віктор Войтахів — секретар, та члени — Ореста Фединяк, Іван Павлик, Хризант Костюк. Олег Караван, Любомир Джулинський. У Кредитовий комітет ввійшли: Іван Печенюк — голова, Іван Огаренко — заступник, Уляна Гриневич — секретар, Стефан Бабик та Омелян Плешкевич — члени. Контрольна комісія: Любомир Климокович — голова, Квітослава Гура — секретар, члени — Анна Ромаха, Любомир Джулинський і Марія Онуферко.

Крім президента Р. Мицика і почесного президента О. Плешкевича, діючого дорадника, які ще здому привезли український кооперативний досвід, сьогоднішні члени керівних органів Каси „Самопоміч" виростали, здобували освіту і досвід вже за межами України. Старі, колишні й теперішні кооперативи зуміли зацікавити і передати молодших своїм колегам керівництво каси.

Дивлячись на звіти української кооперативної Каси „Самопоміч", члени бачать постійний здоровий фінансовий ріст установи. За звітний рік каса зросла капіталом від 62 мільйонів дол. до 70,5 мільйона дол. тобто 13,2 відсотка. Доходовість зросла 13%, а резерви і нерозділені прибутки зросли 50,4%. Федеральні ревізори НСЮА у своєму звіті 18-го лютого ц.р., після річної ревізії фінансового стану каси, схвалили працю дирекції і діловедення установи. Каса „Самопоміч" сьогодні стоїть на сьомому місці між кредитівками стейту Іллиной.

Хоча українське населення чикаґської метрополії стоїть на третьому місці кількісно після Ню Йорку й Філядельфії, українці Чикаґо дорівнюють, а часом і перебільшують капіталом згадані українські громади. Зокрема українське Чикаґо перевищує інші метрополії скооперованим членством.

За 1985 рік Каса „Самопоміч" в Чикаґо пожертвувала на українські громадські потреби понад 137,000 дол. Якби всі українці чикаґської околиці були членами каси то капітал „Самопомочі" в Чикаґо був би в 6 разів більший, тобто 423,000,000 дол. Пожертви на українські громадські потреби також помножилися б на шість, до суми 822.000 дол. На жаль, 5/6 наших людей не знають, байдужі або може й не довіряють своїй установі й підтримують неукраїнські установи, з чого українська громада нічого не користає.

Банки працюють заради зиску, і директори їхні заробляють велику платню. Українська Кооперативна Каса працює для услуг свого членства, і директори в українській кооперативній касі не є платними, вони працюють для української громади, як вибрані представники членства каси на почесних позиціях без винагороди, без платні.

На річних зборах, крім формальностей, були традиційні привіти, гратуляції й поляки за фінансову допомогу від українських громадських організацій, між ними і від спонзора каси — товариства „Самопоміч", Централі Українських Кооператив, кооперативи „Самодопомога" та українського банку „Певність", з яким існують дружні відносини й співпраця.

Минулого року федеральні чинники НСЮА затвердили зміну назви каси, із додатком слова „українська", тепер Каса „Самопоміч" має офіційну назву „Українська Федеральна Кооперативна Каса Самопоміч" (Sélfreliance Ukrainian Federal Credit Union).

Після річних загальних зборів, над вечір, в шкільній авдиторії катедри св. Миколая, заходами Каси „Самопоміч" відбувся бенкет, з якого увесь брутто прибуток був призначений на гарвардський проєкт 1000-ліття Хрищення Руси-України.

О. П.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

Впреп. о. крилошанин Петро Оґірко відслужить Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 27-го червня 1986 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, Н. Й., за Блаженної Пам'яті:

ВСЕВОЛОДА БОГДАНА БУДНОГО
о. РОМАНА ГАНАСА
д-ра РОМАНА й ІРЕНУ ДОМБЧЕВСЬКИХ
АНДРІЯ КАШУБИНСЬКОГО
ЯРЕМУ КУРДИДИКА
ДМИТРА ЛАҐОШНЯКА
ЯРЕМУ І ОЛЕНУ ПОПЕЛЬ

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!
ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
(ФКУ)

Ділимося з Родиною, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що в суботу 14-го червня 1986 року відійшла від нас у Вічність на 61-му році життя наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

СТЕПАНІЯ БЛАГА

ПОХОРОН в середу 18-го червня 1986 р. з церкви св. Петра і Павла в Спрінґ Веллі, Н. Й. на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:
чоловік — СТЕПАН
сини —
ЯРОСЛАВ
МИРОН з дружиною ГАЛЕЮ
БОГДАН

У ДЕВ'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого і Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 19-го червня 1986 р., о год. 8:30 ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійного просить —
дружина НАДІЯ з дітьми та внуками

В глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в неділю 15-го червня 1986 р., упокоївся в Бозі на 90-му році життя наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДО І ПРА-ДІДО

бл. п.

ПЕТРО КІЧУЛА

уроджений у Ферлеєві в Україні.

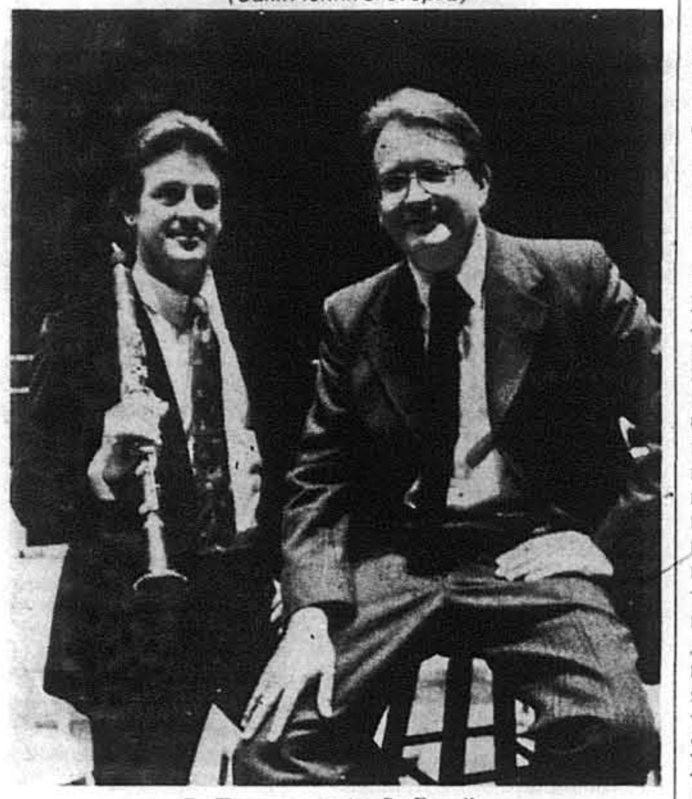
ПАРАСТАС відбудеться у вівторок 17-го червня, 1986 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Каневського, 3900 West 9th Street, Chester, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в середу 19 червня, 1986 р. в год. 9-ій ранку з української католицької церкви св. Духа при 3015 West 3rd Street, Chester, Pa., а опісля на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс.

Горем прибиті:
син — ІВАН з родиною
син — АНДРІЙ
дочка — АННА СМОЛІЙ з чоловіком ІГОРЕМ і синами
синова — АННА КІЧУЛА

В. Балей...

(Закінчення зі стор. 2)

В. Павел (зліва) і В. Балей.

виконавців сучасної клярнетної музики. Він є випускником школи Джулліярд і каліфорнійського Інституту мистецтв. Павел давав прем'єри клярнетних композиційбагатьох видатних сучасних композиторів, між ними твори Дейвида Фелдера, Бернарда Рандса і Мортона Суботника. Він викладає в університеті Невади і в каліфорнійському Інституті мистецтв. Появляється він на звукозаписах Вокс, Нонсач і ЦРІ.

Надіймось, що українська громада зацікавиться цією імпрезою і належно підтримає працю і задуми цих молодих мистців своєю численною участю в концерті 24-го червня.

Йдучи за календарним обчисленням, маючи на увазі теперішні наші рахуби, український народ вже 998 раз зустрічає Празник над Празниками — Світле Воскресення Христове, щоб себе в ньому відновити, почерпнути радість і надію на дальше сповнювання наших земських обов'язків і призначень.

Цьогорічне святкування в Україні і для численних українців поза рідною землею, неочікувано затьмарилось „темною хмарою" інформацій про нуклеарну катастрофу у Чорнобилі біля Києва і, мабуть, ніхто вже не міг визволитися від пригнічуючого тягару трагедії України і від почуття нашого безсилля. Ми могли бути тільки думками з народом, з рідними, молитися і гірко роздумувати над ще одним нищівним досвідченням, яке сягає народу і землі, а тут над тим, як дорого доводиться платити за „публиситі", бож українська громадскість стала об'єктом великого зацікавлення „месмедіїв", і вже не треба пояснювати, що це таке Україна і де вона знаходиться.

Інформації наспіли на початку Страсного тижня (28-го квітня) і від цього моменту тісно спліталися моління за перші жертви в Чорнобилі з традиційними відправами передвеликоднього тижня: у середу відправлялись молебні вполудне в катедрі св. Миколая, а ввечорі в соборі свв. Володимира і Ольги з участю священиків з інших церков і доволі великою кількістю людей, як також і представників телевізійних станцій, преси (представники „месмедіїв вже раніше з'явилися в українській дільниці, організуючи пресконференції, інтерв'ю з представниками громадських установ, організацій, та з принагідними мешканцями дільниці) і ця присутність була вже щоденна, особливо під час відправ в соборі свв. Володимира і Ольги, включно з Великоднем.

Після Молебня в середу ввечорі відправлялась Літургія раніше освячених дарів, згідно з традиційним порядком. У Страсний Четвер, о год. 2-ій по полудні, всі, хто міг, поспішили на соборний Молебень, що відправлявся в намірені жертв нуклеарної катастрофи. Участь в ньому взяли ієрархи українських Церков: Архиєпископ Константин з православного собору св. Володимира, Єпископ Інокентій від української католицької Епархії з осідком у Чикаго, єпископ Абрамовіч від польської католицької церкви, православне і католицьке священство, як рівнож представники баптистської, лютеранської і протестантської Церков.

Головною точкою була промова Архиєпископа Константина (з огляду на представників преси і теле-

Великодні святкування у соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаго

візії, англійською мовою), який висловив спільне почуття болю і обурення проти забріханости Москви, проти браку відповідних заходів для поменшення наслідків катастрофи. Про цей маніфестаційний Молебень були інформації в пресі і телевізії.

Ввечорі на Страстях в соборі свв. Володимира і Ольги були, як вже згадано, представники заходів масової інформації, було більше присутніх ніж попередніми роками, на лицях відбилась затурбованість, може глибше розуміння трагедії і величі Христа-Людини, Страсті якої стали „ключем до дверей Ада", до Воскресіння. В контексті чудових співів Страсної Утрені, прекрасного концертового виконання Світилена „Розбійника..." (київського напіву), чи „Слава Страстям Твоїм...", співаного молодіжним крилосом під дириґентурою Наді Савин, не в одного насувалися думки: — які ж ще страсті має перенести український народ, щоб досягти свого воскресення? — В контексті свіжої трагедії в Україні печальні думки не відходили, вплітались у містерію тих днів.

Відправи Великої П'ятниці відбувались в двох частинах: вдень—обхід з Плащаницею і складення до гробу, ввечорі відправлялась єдина неповторна в своїй красі, Єрусалимська Утреня, яку з року в рік виконує мішаний хор „Прометей", дир. Роман Андрушко, в частині, Псалом 50-ий виконував згаданий вже Крилос, а разом з жіночим хором заспівали: „Святий Боже", „Велике Славослов'я" і „Прийдіть, вшануймо Йосифа", дириґент Н. Савин.

Великодня Субота зі спільним свяченням кошичків зі свяченим на прицерковній площі о 4-ій по полудні є кожного року величавим святом, своєрідною маніфестацією єдности родин, а то і родів довкруги кошичків. І цьогорічні пригноблюючі вісті з України не поменшили радости, бо на святочній площі маса дітвори, молоді. Виїмковість настрою відчували і представники „месмедів". На свячення прибула і Джейн Бирн, колишній мейор міста. Коротко привітала всіх зі святами і висловила зрозуміння до почувань українців у зв'язку з нуклеарною катастрофою в Україні.

Цього року виїмково в суботу ввечорі відправлялася (о год. 9-ій) Воскресна Утреня, бо відбувалось пересилання відправи „Голосом Америки" в Україну. Цей факт вплинув на самопочуття всіх присутніх, на хористів, на отців. — Розставлені мікрофони, сильне відчуття виїмковости — безпосередній голос несеться в Україну! Воскресну Утреню співав чоловічий хор „Ірмос" дир. Роман Андрушко, на переміну із молодіжним Крилосом і жіночим хором — дир. Надя Савин. „Плотію" виконував о. митрат Маріян Бутринський, а на тлі співу хору сольо співав Осип Шарун...На спів звернули увагу і телевізійні кореспонденти, бо в телевізийних вістях було згадано „про спів, який линув в далеку Україну" (інтерпретація власна).

Як це пересилання сприймали слухачі в Україні, хай послужить цитата із листа, що прийшов вже з-під Львова: „Ми слухали від вас із Чикаго Воскресну Утреню о 6-ій год. вранці. Гарно відправлялося — голосно і чисто...Тішилися, що ми разом з вами були на тому Світлому Воскресінні... Отець Маріян Б. говорив проповідь до нас, гарно зичив нам всього доброго, згадував катастрофу в Україні, передавав співчуття...Вас так багато було...коли відповідали священикові „Воїстину Воскрес" і так любо і мило було чути як з хором співали „Христос Воскрес"...Пересилання Воскресної Літургії „Голосом Америки" в Україну на Великдень, розпочалось о год. 10-ій ранку. І знову почуття виїмковости, і знову одушевлений спів отців, мішаного хору „Прометей" і всіх людей. Настрій підносила і присутність телевізійних камер, репортерів під час цілого Богослуження. Ще ніколи не зроблено стільки знімок собору свв. Володимира і Ольги, в цілому, в деталях, під час особливіших моментів Літургії: Великий обхід, як священики обнімають один одного перед „Вірую", співотців „Прийміть" й інших. Всі разом співом і думками єдналися з рідними, з народом в Україні. Великі відправи Страсного тижня, Великодніх Свят і святкувань закінчилися спільним свяченим у Провідну неділю. Це рокове свято в цьому році відбулось під знаком ще більшого єднання супроти щораз нових ворожих затій і під знаком будови „тривалого пам'ятника тисячоліття" — побудови культурно-релігійного центру. Ця тема була провідною думкою слова, яке виголосив на Свяченому проф. Василь Маркусь, головний радний парафії, і традиційне збирання „писанки" відбулось на цю ціль.

В мистецькій програмі виступив дитячий хор „Лісова пісня" під керівництвом дириґента Марти Стадник, який у барвному хороводі заспівав веснянки, гагілки і інші пісеньки. Діти рецитували також кілька віршів і своїм виступом вливали нові струмені надій. Цей хор є справжньою розрадою і надією парафіяльної громади. Святочну трапезу приготовило Сестрицтво.

Проминув час святкувань, але не зникло почуття тривоги за українську землю і людину, а для нас не проминув обов'язок поспішити з допомогою. Біль і обурення, зроджені в Страсний Тиждень, хай переміняться в наслідок нуклеарної катастрофи в конкретні дії для переборення бар'єра обоятности в країнах нашого поселення і перетворяться у сильну волю виборювати привильне розуміння українських бажань, потреб і стремлінь.

ІКА

Новий...

(Закінчення зі стор. 2)

кінець Другої світової війни та новітньої одисеї в напрямі Заходу, що треба подивляти, бо навіть у такому гарячому часі сл.п. М. Соневицький не покинув праці на полі української культури. Можна більше чим сподіватися, що в умовинах нормальних часів він був би доповнив свій переклад відповідним науковим коментарем. Але й те, що він зробив, заслуговує на наше признання, бо ми дотепер і такого не мали. Найвищий час, щоб в скарбниці української культури появився український переклад „Анабазису" Ксенофонта, що якраз завдячуємо покійному М. Соневицькому.

До речі буде подати кілька дрібних заміток відносно похибок, які закралися до реферованої нами книжки. І так можна говорити про твір Геродота, а не про твори (стор. 12), бо батько історії написав лише один твір — Історію. Число армії Артаксеркса, подане Ксенофонтом, рішуче перебільшене (стор. 219). Сам перекладач каже в нотці (стор. 41), що цифри армії Артаксеркса дуже перебільшені. Такі пребільшування числа армії авторами античної історіографії траплялися не раз. Подібно мається справа й у Геродота, який дуже перебільшив число перської армії царя Дарія, що виправився походом проти скитів. У Вступі М. Соневицький згадує про Кирових грецьких вояків-наємників, мовляв, „більш як десять тисяч таких паливод і забіяк" (стор. 15). Такий погляд про Кирових грецьких вояків, як авантюрників покутував з давніх, античних часів під впливом Ісократа (4 ст.), автора політичних брошур. Але деякі місця з „Анабазиса" (наприклад, VI, 4,8), вказують, що Ісократ помилявся. Грецьке військо Кира не складалося зі самих авантюрників і забіяк. Туди входили також і політичні еміґранти, невдоволені вихідці з умов у своїх містах (грецької поліс) або в наслідок міжусобиць між політичними партіями, а далі деякі горожани з нижчих, бідніших верств суспільства, де внаслідок гористих теренів населення не могло вижививтися. Тому більш відважні та активні, а в тому й одчайдушні, шукали щастя як наємні вояки при чужинецьких арміях. В першій половині XIX сторіччя відомий дослідник античної доби, Нібур (Niebuhr) видав заострий, осуд для Ксенофонта, але в загальному представники новіших дослідів ставляться до його творів більш з довір'ям в аспекті правдомовности.

Наші дрібні завваги, очевидно, зовсім не применшують вартости даної праці-перекладу, що вийшов з рук заслуженого нашого клясичного філолога. Його син, Ростислав, написав при кінці короткі розділи про історичне тло „Анабазису", про грецьке військо й старовинні монети й міри, а неструджена дружина Ольга Соневицька переклала останні три розділи сьомої книги „Анабазис" на основі залишених чоловіком записок та фінансувала видання книжки. Наш учений — клясичний філолог Михайло Соневицький, між іншим автор двотомової „Історії грецької літератури", добре записався в анналах історії української культури, а переклад „Анабазису" Ксенофонта — це останній акорд його трудолюбивого, сповненого патріотизмом життя. Це видання українського вченого, фірмоване НТШ, повинно найтися в бібліотеці освіченої нашої людини, яка знає вартість античної культури, основи європейської цивілізації.

В НЕДІЛЮ, 15-ГО ЧЕРВНЯ Ц.Р. в Ню Джерзі відбувся концерт на цілі Міжнародної Амнестії, на якому виступали численні музиканти „рак і ролл". Прихід з цього 12-годинного концерту піде на фонд організацій, які борються за людські права і за мир у світі. Передбачено, що серія концертів, по різних містах по цілій Америці принесе понад 3 міл. дол.

КОЛИ ДВА І ПІВРОКУ ТОМУ розв'язано телефонічну компанію Ню Джерзі Белл, урядові чинники та фінансисти передбачали, що оплати телефонічні підійдуть вгору. Звідомлення в цій справі виявляє, що телефонічні оплати таки піднеслися за останні два і півроку, але не так високо, як передбачено.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ має намір опублікувати звідомлення про порушення прав людини в комуністичних країнах. Інформації про ці порушення переважно не друкуються в західній пресі. У звідомленні буде висвітлено становище в Альбанії, Північній Кореї, В'єтнамі і Камбоджі. Крім того, увага буде звернена на права людини в Совєтському Союзі, Польщі і Етіопії. Не зважаючи на присутніть західніх репортерів, в цих країнах замовчуються факти, що стосуються цієї проблеми. Речник Державного департаменту заявив, що порушення прав людини в некомуністичних країнах, таких як Чіле, Південна Корея і Південно-Африканська Республіка, непропорційно широко висвітлюється на Заході, однак газети майже нічого не пишуть про становище в Північній Кореї, „де людей розглядають як роботів, як власність держави. У В'єтнамі, хоч минуло вже 11 років після закінчення війни, десятки тисяч людей все це перебувають в концтаборах 'на перевихованні' ".

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, з подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

4-6-го липня — УСЦАК-Схід
9-10-го серпня — Подвійні гри
29-го серпня — 1-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
14-15-го вересня — Запрошенний УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
4-5-го жовтня — КЛК.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АГАФІЯ ТАРАПАТА, член УНС Відд. 20-го в Гемтремку, Миш., померла 26-го грудня 1985 року на 91-му році життя. Нар. 2-го квітня 1894 року в Галичині, Україна. Членом УНС стала 1917 року. Залишила у смутку сина Петра і доньку Наталію Рут. Похорон відбувся 28-го грудня 1985 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Р. Куропась, секр.

ПАВЛО МАТУСЯК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 30-го січня 1986 року на 78-му році життя. Нар. 9-го грудня 1908 року в селі Пуків, Рогатин, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Анастазію, доньку Лесю, синів Івана і Богдана, сестру Анастазію і внуків. Похорон відбувся 3-го лютого 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл

Вічна Йому Пам'ять!

В. Семків, секр.

МАРІЯ ДАЧІС, член УНС Відд. 333-го Сестрицтва св. Анни в Берурк, Па., померла 21-го жовтня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 19-го січня 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку доньок — Соню Кронін, Ніну Голман, Стеллу Тимчишин, сина Івана, сестру Катерину Ґлушак, шість внуків і шість правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Форест Лон Меморіял Парк в Бирбенку, Ка.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Боберскі, секр.

МАРІЯ ЩЕСНЮК-ЗАБЛОЦЬКА, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 3-го лютого 1986 року на 67-му році життя. Нар. 19-го січня 1919 року в селі Завадів, пов. Яворів, Україна. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа Маріяна і сина Романа. Похорон відбувся 5-го лютого 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Р. Татарський, секр.

Д-р ГРИГОРІЙ ЛОЗИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 472-го Т-ва „Пласт" в Чикаго, Ілл., Помер 31-го грудня 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1900 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дочки — Віру Іваницьку, Богданну Комаринську з мужем д-ром Ярославом і дітьми Адріяном і Марком; Любомиру Лукомську з чоловіком Левом і братанниці: д-р Іванну Лозинську-Целевич і Галину Лозинську-Харук з родиною. Похорон відбувся 4-го січня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЯРОСЛАВ ГНАТІВ, член УНС Відд. 441-го ім. Т. Шевченка в Тандер Бей, Онт. Канада, помер 4-го січня 1986 року на 59-му році життя. Нар. 1926 року в Бортятині, пов. Мостиська, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Павлю, сина Ярослава з дружиною Йоанною, троє внуків, дочку Петрусю, маму Марію і стриєчного брата Володимира. Похорон відбувся 8-го січня 1986 року на цвинтарі Мавнтен В'ю в Тандер Бей, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Заневич, секр.

АННА ГАНИШ, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 16-го вересня 1985 року на 86-му році життя. Нар. 3-го жовтня 1898 року в селі П'ятниця, повіт Добромиль, Україна. Залишив у смутку сина Євгена з дружиною Іреною і двоє внуків. Похорон відбувся 20-го вересня 1985 року на цвинтарі св. Гробу в Савтфілді, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

ІНШИЙ ДОРОШЕНКО

У дописі Анни Власенко-Бойцун „Відвідуючи тих, що вже відійшли" („Свобода" ч. 109 з 11-го червня ц.р.) я прочитала слідуюче: „Прекрасний пам'ятник історика Дорошенка..." Історик Дорошенко похований у Мюнхені. В Бавнд Бруку свочиває мій батько літературознавець Володимир Дорошенко. — Марія Гармаш Філядельфія.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1986 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти численну участь. Буде звіт делеґатів з 31-ої Конвенції УНС і справа пікніку. — В. Марущак, рекр. секр.